

**UCHWAŁA NR XLVI/826/2023
RADY GMINY STĘŻYCA**

z dnia 5 grudnia 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stężyca na lata 2024-2027.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 165 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172) Rada Gminy Stężyca uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 w brzmieniu jak w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stężyca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Stężyca

Stefan Literski

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stężycy na lata 2024-2027

WPROWADZENIE

Zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. z 2023 r. poz. 172) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji ww. zadań przygotowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 (zwany dalej Gminnym Programem), który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2469) w art. 2 pkt. 4 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 4¹ ust. 2 otrzymał brzmienie: „Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy

gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.”

Jak przytoczono powyżej, problem alkoholowy jest jednym z wielu problemów społecznych i zdrowotnych. Opracowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii odnosi się również do problemów jakie niosą inne uzależnienia spowodowane np. paleniem papierosów, używaniem dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnieniem spowodowanym spędzaniem przez dzieci i młodzież zbyt wiele czasu przed komputerem (uzależnienia behawioralne).

Powyższe problemy wyznaczają opisane niżej główne zadania z określeniem celów i sposobu ich osiągnięcia przez samorząd gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. W wychowaniu zdrowego społeczeństwa jednymi z podstawowych czynników są kultura fizyczna i sport. Wpływają one nie tylko na prawidłowy rozwój fizyczny, ale także są naturalnymi bodźcami ograniczającymi wszelkie działania patologiczne w tym alkoholizm. Inwestowanie w wychowanie fizyczne, rekreację ruchową i sport, szczególnie ten uprawiany przez dzieci i młodzież jest najlepszym sposobem na walkę z patologiami. Daje im możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego. Niesie jednocześnie za sobą ograniczenie wydatków na leczenie, zakłady odwykowe, placówki wychowawcze i karne. Są także czynnikami pozwalającymi na skuteczniejsze wyjście z nałogu. Dlatego w programie, który będzie realizować samorząd gminy wiele środków zamierza się przeznaczyć na działania profilaktyczne poprzez kulturę fizyczną i sport.

I. PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 172 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 40 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1956 z późn. zm.)

II. DIAGNOZA W ZAKRESIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH

Gmina Stężycza obejmuje 18 sołectw zlokalizowanych na powierzchni 160,3 km² Liczba mieszkańców w gminie wynosiła 10.930 na dzień 31.12.2022r., z tego 7.849 osób, które ukończyły 18 rok życia. W oparciu o Strategię Rozwoju Gminy Stężycza na lata 2014-2025 można wyciągnąć wnioski, że gmina Stężycza posiada warunki i potencjał ludzki pozwalające na zagospodarowanie czasu wolnego dla jej mieszkańców (aktywne organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, bardzo dobra sieć placówek oświatowych, bardzo dobra infrastruktura sportowo-rekreacyjna, wystarczająca ilość placów zabaw, wystarczająca ilość świetlic wiejskich, wystarczająca ilość imprez), dlatego warto przeznaczać środki finansowe na czynny udział mieszkańców w rozwój kultury i sportu.

1. Napoje alkoholowe i problemy związanych z ich nadużywaniem

Średnia spożycia alkoholu w Polsce jest na wysokim poziomie – według danych GUS w Polsce na jednego mieszkańca przypadało w 2019 roku średnio 9,78 litra czystego alkoholu etylowego, w 2021 roku średnio 9,7 litra czystego alkoholu etylowego.

W skali kraju struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkoholu przedstawia się następująco:

Rok/ rodzaj	2018	2019	2020	2021
Wyroby spirytusowe	34,6%	37,8%	38,5%	39,2%
Wino i miody	7,5%	7,6%	8,0%	8,3%

pitne				
Piwo	57,9%	54,6%	53,5%	52,5%

Z najnowszych badań wynika także, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu.

W celu ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży Rady Gminy Stężycza podjęła uchwałę nr XXXII/534/2018 z dnia 26 czerwca 2018 r., w której określono, iż maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży może wynosić:

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo 45 zezwoleń,
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) 40 zezwoleń,
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu 40 zezwoleń.

Natomiast maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży może wynosić:

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo 35 zezwoleń,
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) 25 zezwoleń,
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu 20 zezwoleń.

Obecnie ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych przedstawia się następująco (stan na dzień 03.11.2023r.)

- 1) zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży – 32
 - b) w miejscu sprzedaży – 26
- 2) zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży – 31
 - b) w miejscu sprzedaży – 14
- 3) zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia:
 - a) poza miejscem sprzedaży – 31
 - b) w miejscu sprzedaży – 6

Statystyka osób zgłaszanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Działania / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość wniosków o wszczęcie postępowania, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	22	30	14	14	10
Ilość osób skierowanych do biegłych sądowych	17	13	7	5	4
Ilość wniosków o zobowiązanie do leczenia złożonych do Sądu Rejonowego w Kartuzach	14	11	6	4	4

Statystyka występowania przemocy w rodzinie:

Rok / Liczba Niebieskich Kart	Ogółem w danym roku	W rodzinach z problemem alkoholowym
2019	30	10
2020	29	9
2021	26	8
2022	18	4

2. Narkomania.

Jednym z podstawowych źródeł danych o skali używania substancji psychoaktywnych są reprezentatywne ogólnopolskie badania w populacji generalnej. Potwierdzają one, że

używanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Według danych z badań populacyjnych ilość osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest 16 razy niższa od ilości osób mających kontakt z alkoholem. W Polsce nie odnotowujemy dużej liczby zgonów spowodowanych bezpośrednio przedawkowaniem narkotyków. Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2017 roku w Polsce zarejestrowano 202 zgony, a w 2016 roku – 204 zgony, których przyczyną były narkotyki. Dane z 2017 roku pokazują, że ofiarami śmiertelnych przedawkowań w naszym kraju są przede wszystkim mężczyźni (73% przypadków). Do porównań między krajami wykorzystano dane EMCDDA dotyczące zgonów z powodu narkotyków. Najwyższe wskaźniki bezpośrednich zgonów z powodu przedawkowania narkotyków w Europie odnotowano w Estonii – 130 osób na milion mieszkańców oraz w Szwecji – 92 osoby na milion mieszkańców.

Powszechnie znana jest skala trudności w leczeniu, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych, w przywracaniu ich do normalnego życia. Ponadto narkomania jest ściśle związana z wieloma innymi problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, prostytutka, przestępczość, bezdomność. Pieniądze z narkobiznesu odgrywają coraz poważniejszą rolę w międzynarodowym obrocie finansowym.

Problem narkotyków w Polsce istnieje i dotyczy wszystkich regionów kraju. Gmina Stężycza z racji położenia geograficznego nie jest tak narażona na ekspansję narkobiznesu jak np. Gdańsk, jednak problem istnieje, co wynika ze zgłoszeń do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz ze sprawozdań o liczbie osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin w Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach. Z Punktu Konsultacyjnego w 2022r. korzystały 4 osoby z terenu gminy Stężycza, w tym dwoje dzieci w wieku od 14 do 17 lat. Spośród ogólnej liczby tj. 89 osób zgłoszonych do Punktu Konsultacyjnego w 2022r. najczęściej używane przez te osoby substancje psychoaktywne to marihuana, alkohol, amfetamina, mefedron i pochodne, przy czym większość przypadków dotyczy używania zarówno narkotyków jak i alkoholu (uzależnienie mieszane).

III. ZADANIA, CELE I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Zadanie 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych.

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Na terenie gminy nie działa placówka leczenia odwykowego. Mieszkańcy gminy, za ich zgodą kierowani są głównie do Poradni Uzależnień w NZOZ Przychodnia w Kościerzynie. Placówka ta jako jedyna w okolicy prowadzi pełną terapię grupową i indywidualną, zarówno wstępną jak i pogłębiającą.

W zakresie uzyskania pierwszego kontaktu (pomocy) przez osoby uzależnione i eksperymentujące z substancjami psychoaktywnymi, Gmina Stężycza współfinansuje Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin, zlokalizowany w Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- leczenie osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zmniejszenie ryzyka ich śmiertelności i degradacji psychofizycznej,
- zmniejszenie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego związanych z nadużywaniem alkoholu i używaniem innych substancji psychotropowych oraz stosowaniem przemocy wobec członków rodzin,

Sposoby realizacji:

- a) informowanie mieszkańców gminy o placówkach udzielających pomocy osobom z problemami uzależnień,
- b) udostępnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej i narkomanii dla uzależnionych i współuzależnionych,
- c) podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do podjęcia leczenia osób uzależnionych od alkoholu, w tym:

- przyjęcie zgłoszenia o przypadku nadużywania alkoholu z jednoczesnym występowaniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
 - prowadzenie rozmów motywacyjnych do podjęcia leczenia,
 - kierowanie na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- d) współpraca z instytucjami spoza terenu gminy, zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i leczeniem uzależnień,
- e) udział członków GKRPA w specjalistycznych szkoleniach,
- f) sfinansowanie badań, celem wydania opinii sądowej psychiatryczno-psychologicznej dla osób nadużywających alkoholu,
- g) sporadycznie sfinansowanie kosztów zakupu biletu autobusowego lub PKP dla osób, które nie posiadają źródła dochodów a korzystających z terapii w Poradni Uzależnień.
- h) dofinansowanie placówek terapeutycznych dla osób dobrowolnie podejmujących leczenie odwykowe w celu zwiększenia skuteczności terapii, a przede wszystkim udzielanie pomocy finansowej na działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin, zlokalizowanego w CIK w Kartuzach.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Na podstawie badań naukowych szacuje się, że w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców borykających się z problemami wynikającymi z picia. Populacja ta stanowi ok. 13% tej grupy wiekowej.

Alkoholizm w rodzinach łączy się z niedostatkami finansowymi na zakup niezbędnych środków potrzebnych do życia i normalnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej może pomóc tylko tym rodzinom gdzie dochód nie przekracza ustawowo ustalonych norm.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- zdiagnozowanie sytuacji rodziny z problemem alkoholowym, głównie pod względem występowania w niej przemocy,
- likwidacja barier pomiędzy dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych a ich rówieśnikami,
- stworzenie równych szans rozwoju dla wszystkich,
- uświadamianie członków rodzin alkoholowych na temat zagrożeń, wynikających z nadużywania alkoholu, sposobów ich unikania oraz możliwości leczenia choroby alkoholowej; uczenia wczesnego rozpoznawania sygnałów, wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia oraz umiejętności kontrolowania rozmiarów picia.

Sposoby realizacji:

- a) sfinansowanie szkoleń o tematyce przemocy w rodzinie dla pracowników służby zdrowia, oświaty, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariuszy Policji i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) sfinansowanie przejazdu do odległych od miejsca zamieszkania, specjalistycznych poradni lub ośrodków terapii dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, gdy nie posiadają źródła dochodu.
- c) kierowanie osób do psychologa zatrudnionego w GOPS w Stężycy,

- d) udzielanie pomocy poprzez zakup dzieciom z rodzin zaniedbanych środowiskowo artykułów spożywczych i wręczanie paczek w okresach świątecznych i słodczy w Dniu Dziecka, a także dofinansowanie wycieczek szkolnych oraz dożywiania w szkołach i na spotkaniach,
- e) zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z problemami społecznymi.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Znajomość zagadnień związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii a także aktywne spędzanie czasu wolnego pozwalają na skuteczne oddziaływanie oraz szybszą pomoc osobom podatnym na uzależnienia, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, ograniczając przez to koszty społeczne i ekonomiczne. Niezwykle ważne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania uzależniających szkodliwych substancji. Edukowanie to mogłoby się odbywać zarówno w postaci otwartych wykładów, spotkań z młodzieżą, ale też poprzez opracowanie kampanii społecznych mających na celu, nie tyle edukację w zakresie profilaktyki ale, co wydaje się być ważniejsze, uwrażliwienie opinii publicznej na fakt, że problemy związane z paleniem papierosów, pić alkoholu, czy też paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy nie zniknęły z życia młodego człowieka, a są nieodłącznym elementem procesu dorastania przynajmniej dla części z nich.

Uwzględniając Narodowy Program Zdrowia chcemy, aby wszyscy – niezależnie od wieku czy miejsca zamieszkania – mieli większą świadomość tego, jak ich zachowania wpływają na zdrowie.

Projekt Narodowego Programu Zdrowia zakłada, że do 2025 r. o 10 proc. powinna zmniejszyć się liczba osób nieuprawiających aktywności fizycznej oraz nadużywających alkoholu. Do tego czasu zatrzymany ma zostać wzrost odsetka osób otyłych i chorych na cukrzycę.

Ponadto w związku z Narodowym Programem Zdrowia będziemy propagowali zdrowy styl życia oraz będziemy wprowadzali profilaktykę od uzależnień behawioralnych, tj. od hazardu, od komputera, internetu, itp.

Celem działań w tym zakresie jest:

- podniesienie wiedzy wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie problemów alkoholowych i narkomanii, wpływu uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu i narkotyków na funkcjonowanie i życie człowieka w społeczeństwie,
- podniesienie wiedzy wśród dzieci i młodzieży w zakresie negatywnych skutków wynikających z palenia papierosów i uzależnień behawioralnych.
- przeciwdziałanie powstawaniu negatywnych następstw używania i nadużywania alkoholu w środowisku młodzieżowym,
- obniżanie kulturowej i społecznej akceptacji picia alkoholu,
- ukierunkowanie zainteresowań sportem w celu kształtowania zdrowego trybu życia.
- zmniejszenie liczby osób nieuprawiających aktywności fizycznej oraz nadużywających alkoholu. Zatrzymać wzrost odsetek osób otyłych i chorych na cukrzycę.

Sposoby realizacji:

- a) organizowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych np. w formie przedstawień teatralnych dla uczniów szkół podstawowych, w tym możliwość zakupu artykułów służących do zorganizowania programów, w tym nagród i artykułów spożywczych dla dzieci i młodzieży.
- b) profilaktyczne i psychoedukacyjne oddziaływanie na postawy i umiejętności ważne dla zdrowia i decyzji związanych z pić alkoholu, realizowane w formie autorskich programów kierowanych do uczniów liceum sportowego na spotkaniach integracyjnych,
- c) przystąpienie do programów, które są kierowane do szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a które przyczyniałyby się do walki z uzależnieniami od alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.

- d) prowadzenie działalności propagandowej nt. szkodliwości alkoholizmu w życiu osobistym, rodzinnym, społecznym i zawodowym poprzez zakup i rozpowszechnianie broszur, plakatów i ulotek, poprzez tworzenie stron internetowych, zakup książek do bibliotek i zakup nośników informatycznych, itp.
- e) sfinansowanie wynagrodzeń instruktorów prowadzących pozalekcyjne zajęcia sportowo – rekreacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej, łącznie z instruktorami prowadzącymi zajęcia w okresie wakacyjnym, jak też sfinansowanie ratowników nadzorujących osoby korzystające z kąpielisk.
- f) zakup nagród, pucharów i medali, które będą wręczane uczniom biorącym udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych, jak również zakup strojów sportowych i artykułów spożywczych oraz sfinansowanie konsumpcji dla uczniów podczas wyjazdu na zajęcia sportowe,
- g) dofinansowanie dzieciom i młodzieży przejazdów na pozalekcyjne zajęcia sportowe odbywające się w innych miejscowościach,
- h) stworzenie warunków lokalowych dla dzieci i młodzieży do systematycznego korzystania w pozalekcyjnych zajęciach sportowych,
- i) dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych w szkołach podstawowych i w szkołach ponadpodstawowych.
- j) dofinansowanie działalności świetlic,
- k) dofinansowanie działań kulturalnych, imprez (m.in. Garmin Iron Triathlon, Garmin SwimRun, Garmin MTB) i spotkań profilaktycznych dla młodzieży, inicjowanych przez szkoły, stowarzyszenia, parafie, sołectwa, kluby sportowe, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, instytucje kultury, urząd, itp., podczas których zostaną rozdawane ulotki o szkodliwości alkoholu.
- l) aktywny udział w powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki, np. udział w ogólnopolskich kampaniach: „Zachowaj Trzeźwy Umysł” lub „Postaw Na Rodzinę”.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Część zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny przejąć instytucje i organizacje pozarządowe, które mogą stać się ważnym partnerem współrealizującym zadania na poziomie gminy.

Uwzględniając Narodowy Program Zdrowia chcemy, aby wszyscy – niezależnie od wieku czy miejsca zamieszkania – mieli większą świadomość tego, jak ich zachowania wpływają na zdrowie.

Projekt Narodowego Programu Zdrowia zakłada, że do 2025 r. o 10 proc. powinna zmniejszyć się liczba osób nieuprawiających aktywności fizycznej oraz nadużywających alkoholu. Do tego czasu zatrzymany ma zostać wzrost odsetka osób otyłych i chorych na cukrzycę.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń jakie niesie za sobą używanie alkoholu i innych środków chemicznych zmniejszających śmiertelność,
- zmniejszenie aktualnie występujących rozmiarów problemów alkoholowych,
- likwidacja barier pomiędzy dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych a ich rówieśnikami,
- ochrona i promocja zdrowia w taki sposób, aby mieszkańcy prowadzili zdrowszy tryb życia (dokonywali prozdrowotnych wyborów) i mogli jak najdłużej cieszyć się zdrowiem i pełnym uczestnictwem w pracy, życiu społecznym i rodzinnym.
- zmniejszenie liczby osób nieuprawiających aktywności fizycznej oraz nadużywających alkoholu. Zatrzymać wzrost odsetek osób otyłych i chorych na cukrzycę.

Sposób realizacji:

Dofinansowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe szczególnie w zakresie:

- prowadzenia zajęć w placówkach środowiskowych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,

- organizacji festynów z elementami kampanii edukacyjnych związanych z promocją zdrowia i profilaktyką problemów społecznych,
- organizacji rozgrywek sportowych z elementami profilaktyki przeciw uzależnieniom,
- objęcia opieką terapeutyczną i medyczną.

Organizacja pozarządowa ubiegająca się o dofinansowanie zostanie wyłoniona w drodze konkursu przeprowadzonego zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn.zm).

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- zmniejszanie naruszeń prawa.

Sposób realizacji:

- a) opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy Stężycy dot. limitu sprzedaży i ich lokalizacji,
- b) zorganizowanie szkolenia na temat ograniczania dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia, dla sprzedawców napojów alkoholowych, właścicieli sklepów i zakładów gastronomicznych,
- c) podejmowanie działań interwencyjnych w zgłoszonych sytuacjach naruszenia przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych, w szczególności reklamy skierowanej do młodzieży,
- d) przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu i podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach sprzedaży napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim oraz na kredyt lub pod zastaw.

Zadanie 6

Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, do społeczności.

Sposoby realizacji:

- a) podtrzymanie motywacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz eliminacja problemów socjalno-bytowych, utrudniających życie codzienne i mających źródło w uzależnieniu od alkoholu.
- b) tworzenie warunków do godnego, zdrowego i higienicznego życia w abstynencji, poprzez zatrudnienie socjalne, w ramach działań interwencyjno-motywacyjnych, dla osób objętych programem profilaktyczno-socjalnym GOPS i działaniami Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień. Oczekiwanym rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Stężycy.

V. ADRESACI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Program adresowany jest głównie do mieszkańców Gminy Stężycy, w tym do:

- a) dzieci, młodzież i ich rodzin,
- b) organizacji pozarządowych, lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień,

- c) osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodzin,
- d) pozostałej społeczności lokalnej,
- e) oraz do kadry pedagogicznej szkół, wychowawców, pedagogów i psychologów szkolnych

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizował Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy Urzędu Gminy Stężycy – Wydział Kultury i Sportu, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Biblioteki Publicznej, placówek oświatowych, klubów sportowych i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU I ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Źródłem finansowania zadań programu ustawowo są środki finansowe z budżetu gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wyłącznym dysponentem środków finansowych w rozdziale 85154 *Przeciwdziałanie alkoholizmowi*, jest Wójt Gminy Stężycy. Plan wydatków programu na kolejne lata określa uchwała budżetowa gminy.

2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie za udział w posiedzeniu i pracy komisji w wysokości 280,00 zł brutto.

- a) Wynagrodzenie nie przysługuje członkom komisji będących pracownikami Urzędu lub jednostek organizacyjnych Gminy.
- b) Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji wypłacane jest ze środków przeznaczonych na realizację niniejszego Programu, na podstawie listy obecności podpisanej przez obecnych na posiedzeniu członków komisji.

VIII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Poszczególne działania i procedury będą podlegać monitoringowi, mającemu na celu stałą poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe zjawisko uzależnień.

Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Uzasadnienie

Art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi mówi, że realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stężycza przyjmuje się na lata 2024-2027, gdyż zgodnie z w/w ustawą Program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.